

ANDRZEJ GREINERT***WSPOMNIENIE O PROFESORZE****PROF. DR HAB. INŻ. HENRYK
GREINERT****02.10.1934 – 25.11.2009***Profesor gleboznawstwa, agronomii,
kształtowania środowiska*Wydział Inżynierii Lądowej
i Środowiska UZ
Zakład Ochrony i Rekultywacji
Gruntów

Profesor Henryk Greinert urodził się 2 października 1934 roku w Iwcu – jednym z miast pięknego pomorskiego regionu Borów Tucholskich. Stopień magistra inżyniera rolnictwa ze specjalnością gleboznawstwo uzyskał w 1960 roku kończąc Wyższą Szkołę Rolniczą w Szczecinie. Aktywność naukowa i nieprzeciętne zdolności Profesora uwidoczniły się już w trakcie studiów – będąc studentem działał w Studenckim Kole Naukowym Gleboznawców, od 1957 roku pracował w Katedrze Gleboznawstwa WSR jako technik, aby już w 1958 roku prowadzić zajęcia jako asystent. Po skończeniu studiów, w roku 1961, awansował na stanowisko starszego asystenta, a po obronie pracy doktorskiej w roku 1966 – adiunkta.

Pracę doktorską zrealizował na temat „Kształtowanie się zawartości i rozmieszczenia kobaltu w ważniejszych glebach Pomorza Zachodniego na tle niektórych ich właściwości”. Tematykę badawczą tego okresu śmiało można nazwać pionierską dla ówczesnego gleboznawstwa polskiego. Badania zawartości

---

* Uniwersytet Zielonogórski; Instytut Inżynierii Środowiska; Zakład Ochrony i Rekultywacji Gruntów

i zachowania się mikroelementów w glebach sprawiały wiele kłopotów, tak analitycznych, jak interpretacyjnych. Niezbyt „modne” było także analizowanie zachowania się pierwiastków występujących w glebach, nie rzutujących bezpośrednio na plonowanie roślin. Problematyka kobaltu, jako konstytucyjnego składnika witaminy B₁₂, warunkującej tworzenie się hemoglobiny u zwierząt i ludzi, była de facto zagadnieniem interdyscyplinarnym, do czego przywykliśmy w czasach obecnych – wtedy było to novum.

Poszukując nowych wyzwań na niwie naukowej, jednocześnie dążąc do poznania osiągnięć innych środowisk badawczych, Profesor nie stronił od konfrontacji swoich wyników z osiągnięciami naukowymi innych ośrodków, w tym zagranicznych. W roku 1959 odbył staż naukowy w Obertraubling koło Regensburga (RFN). W latach 1968-69 odbył staż naukowy w Katedrze Gleboznawstwa Michigan State University (USA). Tematem przewodnim stażu było zagadnienie efektywności nawożenia gleb torfowych związkami manganu. Do tej pory jest tam wspomniany: „... *he set a high standard, that all who knew him at Michigan State should try to emulate*” (z listu kondolencyjnego z MSU, 12.2009).

Już w roku 1972, Uchwałą Rady Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej w Szczecinie z dnia 26 czerwca, nadano Henrykowi Greinertowi stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie gleboznawstwa, na podstawie pozytywnej oceny dorobku naukowego i przedstawionej pracy pt. „*Zagadnienie kobaltu w glebach murszowych*”.

Lata siedemdziesiąte XX wieku to kolejny okres poszukiwań. Profesor swoją wiedzę i doświadczeniem wspierał Akademię Rolniczą w Szczecinie, Politechnikę Szczecińską oraz Instytut Melioracji i Użytków Zielonych w Szczecinie. Działał także społecznie, w strukturach Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego oraz Ligi Ochrony Przyrody. Poświęcał dużo czasu na działania zarówno naukowe, jak społeczne (do końca swojego życia nie odmawiał poświęcenia czasu innym). Uznały to województwa szczecińskie i koszalińskie, na których rzecz wówczas pracował, nadając mu w 1971 r. „Odznakę Honorową za Zasługi dla Rozwoju Województwa Koszalińskiego” i w roku 1973 „Odznakę Gryfa Pomorskiego”.

Lata 70-te XX w. to nie były w Polsce proste czasy dla pracy naukowej. Praca naukowa oznaczała liczne wyrzeczenia – jednak dar wiedzy to ogromna odpowiedzialność. Tak właśnie uważał nasz Profesor. W roku 1979 zdecydował się na przeniesienie wraz z rodziną do Zielonej Góry, gdzie podjął pracę w Wyższej Szkole Inżynierskiej. Od samego początku wykazywał ogromną aktywność w kreowaniu nowych kierunków badań naukowych tego młodego wówczas ośrodka naukowego. Wprowadzając zagadnienia gleboznawstwa, ochrony gleb, rekultywacji gleb, chemii rolnej i środowiskowej do dydaktyki i nauki, znacząco rozszerzył spojrzenie na inżynierię środowiska – kierunek działań zgodny z wizją rozwoju zielonogórskiej uczelni. Równoległe prowadził

działania naukowe i popularyzatorskie na płaszczyźnie pozauczelnianej, organizując m.in. Oddział Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w Zielonej Górze. W roku 1982, na mocy Uchwały Rady Państwa, otrzymał „Złoty Krzyż Zasługi”, natomiast w roku 1984 – „Medal 40-lecia Polski Ludowej”.

W roku 1985 zorganizował Ogólnopolski Zjazd PTG, którego to zaszczytu nie otrzymał wcześniej żaden tak młody oddział. Zapoczątkowało to nową falę badań w dziedzinie ochrony i rekultywacji gleb Środkowego Nadodrza.

Środowisko gleboznawcze zawsze było bliskie Profesorowi Greinertowi – nie tylko z racji zainteresowań zawodowych, ale też z uwagi na Jego otwartość i ustawiczną chęć współpracy z innymi. Polskie Towarzystwo Gleboznawcze odznaczyło Profesora za Jego postawę i wkład merytoryczny „Złotą Odznaką PTG”.

W opisywanym czasie Profesor współpracował także z przemysłem regionu, m.in. będąc w latach 1986-1990, doradcą ds. ochrony środowiska Dozametum Nowa Sól.

Henryk Greinert, kierując się koniecznością poszerzenia wiedzy na temat rekultywacji gruntów zaburzonych i wskazania praktycznych możliwości jej wykorzystania, jeszcze w latach 80-tych XX w. założył wraz z zespołem doświadczenia polowe, celem przeanalizowania efektywności rekultywacji rolnej i leśnej terenów zdewastowanych przez przemysł wydobywczy. Ten kierunek badań był nowym wyzwaniem, systematycznie rozpoznawanym przez ośrodki naukowe zachodniej Europy i Polski. Prace, stwierdzające wadliwy stan środowiska przyrodniczego i jego elementów w tamtym okresie były często nieprzychylnie odbierane przez władze lokalne i gremia gospodarcze. Miało to w przyszłości owocować zaniedbaniami w sferze rekultywacji gleb.

Długo przyszło czekać Henrykowi Greinertowi na uznanie jego „uczelnianych” działań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych. Akt nadania tytułu profesorskiego podpisał w dniu 29 lipca 1991 roku Prezydent RP – Lech Wałęsa.

Po uzyskaniu tytułu naukowego, badania Profesora i Jego zespołu z roku na rok stawały się coraz bardziej ukierunkowane, czemu sprzyjało powołanie pod kierownictwem Profesora Greinerta Katedry Odnowy Środowiska. Wiele lat starań, zmagania i pracy na płaszczyznach naukowych i administracyjnych uczelni, zaowocowało trwałym włączeniem nauk o glebie w system dydaktyczno-naukowy kierunków studiów: inżynieria środowiska i ochrona środowiska. Jest to niewątpliwie wkład Profesora Henryka Greinerta w naukowy rozwój środowiska zielonogórskiego. W roku 1992 dokonania Profesora dla regionu doceniło już trzecie w Jego karierze województwo, przyznając „Odznakę Honorową za Zasługi dla Rozwoju Województwa Zielonogórskiego”.

Intensywna praca naukowa Profesora sprawiła, że już od lat 90-tych (do chwili obecnej) w Polsce mówi się o zielonogórskiej szkole rekultywacji leśnej. Nawiązał w tym celu trwałą współpracę z Regionalną Dyrekcją Lasów Pań-

stwowych w Zielonej Górze i wieloma innymi instytucjami. Tak swoją drogą, Człowiek ten miał dar zjednywania ludzi, umiejętność wskazywania spraw ważnych a bagatelizowania błahych. To rzadkie przymioty, ze wszech miar godne podkreślenia. Owocna współpraca z leśnikami zielonogórskimi przyniosła efekt w postaci udanej rekultywacji leśnej terenów pokopalnianych w rejonie Łęknicy, gdzie Profesor zawsze wracał z nieukrywaną radością, prowadząc badania niemal do końca swoich dni. Podsumowująca tok badań monografia naukowa autorstwa Henryka Greinerta, Michała Draba i Andrzeja Greinerta pt.: „*Studia nad efektywnością leśnej rekultywacji zwałowisk fitotoksycznie kwaśnych piasków mioceńskich po byłej kopalni węgla brunatnego w Łęknicy*” ukazała się zaledwie miesiąc przed Jego śmiercią. To naukowe podsumowanie znaczącej części naukowego życia.

Wracając do końca poprzedniego wieku, w roku 1994, Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przyznał Henrykowi Greinertowi, jako wyraz Jego zasług, Odznakę „Zasłużony Pracownik Rolnictwa”.

Ostatnim z wyróżnień państwowych Profesora był nadany Mu przez Prezydenta RP w roku 1998 „Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski”.

Nasz Profesor był między innymi Dyrektorem Instytutu Inżynierii Środowiska WSInż., Dziekanem i Prodziekanem Wydziału Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej Politechniki Zielonogórskiej, Dziekanem Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego, twórcą i kierownikiem Katedry, potem Zakładu Odnowy Środowiska, w końcu twórcą i kierownikiem Zakładu Ochrony i Rekultywacji Gruntów.

Wielką radość sprawiała Profesorowi praca ze studentami. Przekazywał z pasją swoje bogate doświadczenie. Cenili Go zarówno uczestnicy zajęć, dyplomanci i doktoranci, widząc w osobie Profesora bezgraniczne źródło informacji. Jednak nie tylko wiedzy szukali u Henryka Greinerta – zjednywał On mło-

dych adeptów nauki także swoją cierpliwością i otwartością. Dali temu wyraz w jakże piękny sposób, żegnając swojego Profesora 30.11.2009 roku.

Długo by jeszcze wymieniać osiągnięcia tego wspaniałego Człowieka. Może tylko na chwilę wskazanym jest zatrzymać się nad pracą z uczniami szkół średnich – Profesor przez długie lata był Przewodniczącym Okręgowego Komitetu Olimpiady Biologicznej dla uczniów szkół średnich. Pamiętają o tym nauczyciele i uczniowie regionu. W roku 1990 został uhonorowany za swoją działalność na opisywanej niwie Medalem „Zasłużony dla Szkolnictwa Zielonogórskiego”, a następnie – w roku 1992, przez Ministra Edukacji Narodowej „Medalem Komisji Edukacji Narodowej”.

W efekcie zielonogórskiego fragmentu naukowej drogi Profesora pozostały po Nim 72 pozycje bibliograficzne, w tym 4 monografie naukowe:

- *Podniesienie produktywności gleb lekkich : przewodnik po trasie konferencji terenowej* / Henryk Greinert, Michał Drab, Andrzej Jędrzszak, Ireneusz Wróbel; Zielona Góra; Polskie Towarzystwo Gleboznawcze - Oddział Zielonogórski, 1985,
- *Ochrona gleb* / Henryk Greinert; Wyd. 1 i 2; Zielona Góra; Wydaw. PZ, 1998,
- *Ochrona i rekultywacja środowiska glebowego* / Henryk Greinert, Andrzej Greinert; Zielona Góra; Wydaw. PZ, 1999,
- *Studia nad efektywnością leśnej rekultywacji zwałowisk fitotoksycznie kwaśnych piasków mioceńskich po byłej kopalni węgla brunatnego w Łęknicy* / Henryk Greinert, Michał Drab, Andrzej Greinert; Zielona Góra; Oficyna Wydaw. Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2009,

8 rozdziałów w monografiach, liczne artykuły w czasopismach i wystąpienia konferencyjne. Był promotorem prac doktorskich i magisterskich, recenzentem na stopnie doktora, doktora habilitowanego i tytuł profesora, wykonywał projekty rozwiązań dotyczących ochrony środowiska na rzecz gospodarki.

Profesor Henryk Greinert przeżył 75 lat, w tym 30 w środowisku zielonogórskim – to krótko – stanowczo za krótko. W tym czasie dał z siebie ogromnie wiele – wiedzę, ciepło, serdeczność, zrozumienie, spokój, szacunek do drugiego człowieka. Takiego Go wszyscy zapamiętamy – jak uśmiechnięty, przechadza się korytarzami naszej Uczelni, przystając przy każdym współpracowniku, aby zamienić choć kilka zdań. Albo, gdy w zabłoconych butach, ze szpadlem i próbkami glebowymi w dłoniach wracał z terenu, zachwycony nowymi spostrzeżeniami, z wyraźnie „naładowanymi akumulatorami”. Jak On kochał badania i zajęcia terenowe ze studentami! – ileż On miał werwy, ile praktycznej wiedzy, jak potrafił patrzeć i widzieć! To dla nas niepowetowana strata – nie będzie już drugiego tak Wielkiego Człowieka w naszych szeregach. W chwilach refleksji i zwątpienia będziemy kierować swoje myśli ku Niemu – On, jak zwykle, nie odmówi nam pomocy – przecież nigdy nie odmawiał.

